

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (prvá komora)

z 19. októbra 2022 *

„Štátna pomoc – Činnosti spojené s výrobou, spracovaním a uvádzaním poľnohospodárskych výrobkov na trh – Schémy pomoci poskytnuté Gréckom vo forme bonifikácie úrokov a štátnych záruk na existujúce a nové úvery na účely náhrady škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo inými mimoriadnymi udalosťami – Rozhodnutie, ktorým sa schémy pomoci vyhlasujú za nezlučiteľné s vnútorným trhom a protiprávne a ktorým sa nariaďuje vymáhanie vyplatenej pomoci – Pomoc obmedzená na zasiahnuté oblasti – Výhoda – Selektívna povaha – Zásada riadnej správy vecí verejných – Dĺžka konania – Legitímna dôvera – Premlčacia doba – Článok 17 nariadenia (EÚ) 2015/1589“

Vo veci T-850/19,

Helénska republika, v zastúpení: E. Tsaousi, E. Leftheriotou a A.-V. Vasilopoulou, splnomocnené zástupkyne,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: A. Bouchagiar a T. Ramopoulos, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora),

v zložení: predseda komory H. Kanninen, sudkyne N. Póltorak a O. Porchia (spravodajkyňa),

tajomník: I. Pollalis, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní z 8. februára 2022,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: gréčtina.

Rozsudok

- 1 Žalobou podanou na základe článku 263 ZFEÚ sa Helénska republika domáha zrušenia rozhodnutia Komisie (EÚ) 2020/394 zo 7. októbra 2019 o opatreniach SA.39119 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2014/CP) vykonaných Helénskou republikou formou bonifikácie úrokov a záruk v súvislosti s požiarimi v roku 2007 (toto rozhodnutie sa týka len odvetvia poľnohospodárstva) (Ú. v. EÚ L 76, 2020, s. 4, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 V júli 2007 zasiahli požiare v Grécku prefektúru Magnesia a konkrétne Pélion, ostrov Skiathos, ostrov Kefalonia, prefektúru Achája, ako aj Peloponéz. V auguste 2007 zasiahli nové požiare prefektúry Messinia, Iliá, Arkádia, Lakónia a Eubója, ako aj okres Ejália v prefektúre Achája. Vzhľadom na situáciu vyvolanú týmito požiarimi vyhlásil predseda vlády Helénskej republiky 25. augusta 2007 núdzový stav.
- 3 Helénska republika následne prijala opatrenia na pomoc aktívne pôsobiacim hospodárskym subjektom so sídlom v územných celkoch dotknutých požiarimi z roku 2007 (ďalej len „zasiahnuté územné celky“), ktoré boli vymenované v týchto opatreniach.
- 4 Európska komisia prijala 22. júla 2014 sťažnosť v súvislosti s pomocou, ktorú Helénska republika poskytla spoločnosti Sogia Ellas AE a jej dcérskym spoločnostiam (ďalej spoločne len „Sogia Ellas“) pôsobiacim v odvetví spracovania poľnohospodárskych výrobkov, a to formou bonifikácie úrokov a štátnych záruk na existujúce úvery, ktoré sa mali opätovne prerokovať s obdobím odkladu, a na nové úvery.
- 5 Listom z 25. júla 2014 Komisia požiadala grécke orgány, aby jej poskytli informácie o údajnej pomoci, čo grécke orgány splnili, keď jej poskytli podrobné informácie o jej právnom základe.
- 6 Komisia doručila 11. decembra 2015 gréckym orgánom druhý list, pričom im položila doplňujúce otázky a uviedla, že vyšetrovanie týkajúce sa opatrení sa neobmedzuje len na Sogia Ellas, pretože sporné opatrenia mohli byť priznané aj iným príjemcom pomoci.
- 7 Komisia následne rozhodla o začatí konania vo veci týkajúcej sa neoznámenej štátnej pomoci [vec SA.39119 (2015/NN)] a rozšírila svoje vyšetrovanie na celé odvetvie gréckeho poľnohospodárstva.
- 8 Helénska republika poskytla 11. februára 2016 doplňujúce informácie o právnom základe dotknutej pomoci, o podmienkach jej priznania a jej príjemcoch.
- 9 Komisia listom zo 17. mája 2016 oznámila svoje rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ v súvislosti so štátnou pomocou SA.39119 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2014/CP) – pomoc spoločnosti Sogia Ellas AE a iným (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania“).
- 10 Komisia v rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania uverejnenom v *Úradnom vestníku Európskej únie* 16. septembra 2016 (Ú. v. EÚ C 341, 2016, s. 23) vyzvala zainteresované strany na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 ZFEÚ.

- 11 V rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania Komisia požiadala grécke orgány, aby jej predložili odhadovaný počet príjemcov v rámci každej schémy uvedenej v predmetnom rozhodnutí, ako aj výšku dotknutej pomoci.
- 12 Žiadna zo zainteresovaných strán nepredložila pripomienky. Grécke orgány predložili svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania 23. septembra 2016. V rámci svojich odpovedí Komisiu informovali, že jej nedokážu predložiť všetky požadované informácie, k čomu napokon pristúpili v listoch z 9. marca 2017 a 21. februára 2018.
- 13 Komisia 7. októbra 2019 prijala napadnuté rozhodnutie.
- 14 V zmysle napadnutého rozhodnutia, ktoré sa týka výlučne činností súvisiacich s výrobou, spracovaním a uvádzaním poľnohospodárskych výrobkov na trh, teda výrobkov uvedených v prílohe I k Zmluve o FEÚ, okrem produktov rybolovu a akvakultúry, Komisia predovšetkým rozhodla, že schémy pomoci zriadené podľa ministerského rozhodnutia č. 36579/B.1666/27.8.2007 (s následnými zmenami) vo forme bonifikácií úrokov a záruk poskytnutých Helénskou republikou (ďalej len „sporné opatrenia“) predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá je nezákonná a nezlučiteľná s vnútorným trhom, a tak Helénska republika bola povinná vymáhať pomoc uvedenú v článku 1 od jej príjemcov, okrem prípadov výslovne uvedených v článkoch 3 a 4 tohto rozhodnutia.

Návrhy účastníkov konania

- 15 Helénska republika navrhuje, aby Všeobecný súd:
 - zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 16 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:
 - zamietol žalobu,
 - uložil Helénskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

- 17 Na podporu svojej žaloby uvádza Helénska republika tri žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na neexistencii pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, druhý na zlučiteľnosti pomoci s článkom 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a tretí na porušení práva na primeranú lehotu a zásady riadnej správy vecí verejných, na nedostatku právomoci Komisie *ratione temporis* a na porušení zásady právnej istoty, zásady proporcionality, ako aj práva na obranu.

O prvom žalobnom dôvode založenom na neexistencii pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ

- 18 Prvý žalobný dôvod sa delí na tri časti. V rámci prvej časti Helénska republika Komisii vytýka nesprávny výklad a uplatnenie podmienok stanovených článkom 107 ods. 1 ZFEÚ. V druhej časti Helénska republika namieta nesprávne skutkové posúdenie a nedostatok odôvodnenia. Napokon v tretej časti Helénska republika poukazuje na porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery. Vzhľadom na to, že tretia časť prvého žalobného dôvodu a prvá časť tretieho žalobného dôvodu sa čiastočne prekrývajú, je vhodné preskúmať ich v rámci preskúmania tretieho žalobného dôvodu.

O prvej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa výkladu a uplatnenia podmienok stanovených článkom 107 ods. 1 ZFEÚ

- 19 Helénska republika v prvom rade tvrdí, že sporné opatrenia nemajú nepriaznivý vplyv na štátny rozpočet a nepredstavujú ani riziko pre finančné zdroje. Na jednej strane požiadavka zaplataenia poplatku za poskytnutie záruk by totiž ohrozila účinnosť opatrení. Na druhej strane absenciu poplatku vyvažujú viaceré skutočnosti. Kritérium, podľa ktorého musí byť pomoc financovaná zo štátnych prostriedkov, preto nie je splnené.
- 20 V druhom rade Helénska republika tvrdí, že sporné opatrenia ich príjemcom neposkytujú „výhodu“, a preto toto kritérium nie je splnené, keďže jeho splnenie je nevyhnutné na prijatie záveru o existencii štátnej pomoci.
- 21 Helénska republika tvrdí, že v prejednávanej veci nekonala ako súkromný subjekt, že sporné opatrenia sú z dlhodobého hľadiska ekonomicky odôvodnené a že má právo viesť dlhodobú politiku v súlade s jej „sociálnou zodpovednosťou“, ako sa uznáva v prípade súkromných subjektov. Podľa jej názoru sa nemožno domnievať, že sa v prejednávanej veci odchyľila od trhových pravidiel, keďže nie je vylúčené, že by súkromný subjekt konal rovnakým spôsobom s cieľom dosiahnuť zisk z dlhodobého hľadiska.
- 22 Konkrétne, čo sa týka štátnych záruk, Helénska republika tvrdí, že neexistencia prémie neznamená, že existuje výhoda. Na jednej strane by poplatok podľa jej názoru ohrozil účinnosť opatrení. Na druhej strane neexistenciu poplatku vyvažujú viaceré skutočnosti, a najmä to, že sa overila životaschopnosť podnikov, pričom sa vylúčili podniky nachádzajúce sa v ťažkostiach, že sa záruka poskytla len do výšky 80 % jednotlivých úverov, že doba poskytnutia úverov bola časovo obmedzená a že Helénska republika mala možnosť od hlavného dlžníka vymôcť sumy vyplatené na základe záruky.
- 23 Helénska republika ďalej tvrdí, že sporné opatrenia neznížili záťaž, ktorú „obvykle“ znášajú podniky. Opatreniami sa totiž snažila reagovať na mimoriadnu situáciu, v ktorej sa nachádzali príjemcovia sporných opatrení.
- 24 Helénska republika napokon uvádza, že sporné opatrenia nie sú selektívne. Príjemcovia sporných opatrení sa totiž nenachádzali v situácii, ktorá je porovnateľná s ostatnými aktérmi na trhu. Podľa nej sa ocitli v mimoriadnej situácii, keďže požiare z roku 2007 neboli súčasťou „hospodárskeho rizika, ktorému môže čeliť ktorýkoľvek podnik“, ako uvádza Komisia v odôvodnení 118 napadnutého rozhodnutia. Sporné opatrenia teda nemajú za cieľ narušiť hospodársku súťaž, ale obnoviť podmienky hospodárskej súťaže.

- 25 V treťom rade Helénska republika tvrdí, že sporné opatrenia neovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi a nenarušujú hospodársku súťaž. V tomto ohľade odkazuje na štatistické údaje, z ktorých vyplýva, že v období od roku 2008 do roku 2010 hrubý domáci produkt a hrubá pridaná hodnota v poškodených územiach zaznamenali značný pokles. Helénska republika navyše tvrdí, že podľa jej názoru Komisia nesprávne vychádzala z predpokladu, že podniky nachádzajúce sa v ťažkostiach mohli mať prospech zo sporných opatrení.
- 26 Komisia spochybňuje tvrdenia uvádzané Helénskou republikou na podporu jej prvej časti prvého žalobného dôvodu.
- 27 Na úvod treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry, ak sa má vnútroštátne opatrenie kvalifikovať ako „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, vyžaduje sa, aby boli splnené všetky nasledujúce podmienky. Po prvé musí ísť o zásah štátu alebo zo štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí svojmu príjemcovi poskytovať selektívnu výhodu. Po štvrté musí narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením (pozri rozsudok z 21. decembra 2016, Komisia/World Duty Free Group a i., C-20/15 P a C-21/15 P, EU:C:2016:981, bod 53 a citovanú judikatúru).
- 28 Okrem toho treba pripomenúť, že článok 107 ods. 1 ZFEÚ nerozlišuje podľa dôvodov alebo cieľov štátnych zásahov, ale definuje ich podľa ich účinkov (rozsudky z 2. júla 1974, Taliansko/Komisia, 173/73, EU:C:1974:71, bod 27, a z 29. marca 2012, 3M Italia, C-417/10, EU:C:2012:184, bod 36).
- 29 Po prvé, čo sa týka prvej podmienky na účely kvalifikácie vnútroštátneho opatrenia ako „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, z analýzy rozhodnutia č. 36579/B.1666/27/8.2007 nachádzajúcej sa v prílohe A 12 k žalobe, ako aj z informácií, ktoré Helénska republika poskytla Komisii a ktoré tvoria prílohu A 21 k žalobe, vyplýva, že podniky so sídlom v zasiahnutých územiach mohli využiť možnosť reštrukturalizácie svojich dlhov, ako aj úvery na prevádzkový kapitál, na ktoré sa na jednej strane poskytla čiastočná alebo úplná bonifikácia úrokov financovaná gréckymi orgánmi a na druhej strane za ktoré sa Helénska republika zaručila bez toho, aby boli príjemcovia týchto úverov povinní platiť v tejto súvislosti poplatok.
- 30 Čo sa totiž týka bonifikácie úrokov, keďže splatné úroky boli v celom rozsahu alebo sčasti „dotované“ z účtu zriadeného na základe nómos 128/1975, perí tropopoiíseos kai simpliróseos diatáxeón tinon anaferoménon eis tin leitourgían tou chrimatodotikou systímatos (zákon č. 128/1975 o zmene a doplnení ustanovení o fungovaní finančného systému) z 28. augusta 1975 (FEK A 178/28.8.1975), takáto bonifikácia nevyhnutne zaťažila finančné zdroje Helénskej republiky, ktorá navyše nespochybnila dôvodnosť bodu 12 napadnutého rozhodnutia, v zmysle ktorého znášala náklady na bonifikáciu úrokov a štátnych záruk, ktoré sa financovali zo štátnych prostriedkov.
- 31 Čo sa týka štátnych záruk, Helénska republika spochybňuje, že poskytnutie takýchto záruk na základe sporných rozhodnutí nepriaznivo ovplyvnilo jej zdroje.
- 32 Treba poznamenať, že za pomoc sa považujú predovšetkým zásahy, ktoré rôznymi formami znižujú náklady, ktoré obvykle zaťažujú rozpočet podniku, a hoci nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky (rozsudky z 19. marca 2013, Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 101).

- 33 Z judikatúry vyplýva, že výhody poskytované vo forme štátnej záruky môžu zahrňovať dodatočnú záťaž pre štát (pozri rozsudok z 19. marca 2013, Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i. a Komisia/Francúzsko a i., C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 107 a citovanú judikatúru). Konkrétne záruka sa spája s podstúpením rizika, za ktoré sa obvykle platí primeraný poplatok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. apríla 2014, Francúzsko/Komisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 65).
- 34 V prejednávanej veci sa však Helénska republika vzdala poplatku za poskytnutie záruk zahrnutých do sporných opatrení, čo malo vplyv na jej verejné prostriedky.
- 35 Tento záver nemôžu vyvrátiť tvrdenia Helénskej republiky, ktoré sa navyše nepotvrdili a ktorými sa má preukázať, že poskytnuté záruky nepredstavujú riziko pre verejné prostriedky.
- 36 Počas pojednávania totiž Helénska republika potvrdila, ako sa uvádza v bode 28 napadnutého rozhodnutia, že bola aktivovaná štátna záruka vo výške viac ako 6 000 000 eur. Trvala na tom, že uvedené sumy možno automaticky vymáhať v podobe daňových dlhov s možnosťou zažalovať dlžníka pred trestným súdom, avšak neuviedla, aké sumy skutočne vymohla.
- 37 Čo sa týka konkrétne záruk, ktoré poskytli príjemcovia opatrení, treba zdôrazniť, že zriadenie záložného práva sa nevyžadovalo systematicky pre všetky úvery. Okrem toho z dokumentu tvoriaceho prílohu A 24 k žalobe vyplýva, že zriadenie záložného práva dlžníkom zabezpečovalo štátnu záruku len do výšky 90 % jej sumy, a preto členský štát nemal zábezpeku za splatenie celého dlhu.
- 38 Okrem toho je pravda, že podniky, ktoré požiadali o reštrukturalizáciu dlhov vo výške viac ako 100 000 eur, museli predložiť posúdenie hospodárskej životaschopnosti a že ostatné podniky boli povinné predložiť tabuľku uvedenú v prílohe A 27 k žalobe, ktorá obsahovala predovšetkým ich účtovné údaje za roky 2004, 2005 a 2006, ako aj predpokladané údaje za roky 2007, 2008 a 2009.
- 39 Naďalej platí, ako sa uvádza v bodoch 129 a 131 napadnutého rozhodnutia, že hospodárske kritériá stanovujúce hranicu na účel posúdenia podniku ako neživotaschopného neboli v sporných schémach pomoci upravené, a preto Helénska republika nemôže tvrdiť, že poskytované záruky boli určené výhradne pre životaschopné podniky a neživotaschopné podniky ich nemohli využiť.
- 40 Z bodov 29 až 39 vyššie vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď v odôvodneniach 111 a 112 napadnutého rozhodnutia v zásade dospela k záveru, že sporné opatrenia finančne zaťažili Helénsku republiku.
- 41 Po druhé, pokiaľ ide o kritérium týkajúce sa výhody, podľa ustálenej judikatúry sa za štátnu pomoc považujú zásahy, ktoré sú bez ohľadu na formu spôsobilé priamo alebo nepriamo zvýhodniť podniky alebo ktoré treba považovať za ekonomickú výhodu, ktorú by prijímajúci podnik za normálnych trhových podmienok nezískal (pozri rozsudky z 2. septembra 2010, Komisia/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, bod 40 a citovanú judikatúru, a z 27. júna 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 65 a citovanú judikatúru).
- 42 Konkrétne podľa rovnako ustálenej judikatúry, ak je úver, ktorý úverová inštitúcia poskytuje dlžníkovi, zabezpečený zárukou orgánov verejnej moci členského štátu, rovnako ako v prípade dlžníka, ktorému bola poskytnutá záruka bez toho, aby bol povinný zaplatiť poplatok ako odplatu, tento dlžník zvyčajne získava výhodu, pokiaľ finančné náklady, ktoré znáša, sú nižšie ako

náklady, ktoré by bol znášal, ak by musel získať rovnaké financovanie a rovnakú záruku za trhovú cenu (pozri rozsudok z 3. apríla 2014, Francúzsko/Komisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 96 a citovanú judikatúru).

- 43 V prejednávanej veci viedol zásah Helénskej republiky k tomu, že podniky v zasiahnutých oblastiach mohli využívať buď úvery s úrokmi, na ktoré poskytla v celom rozsahu alebo sčasti dotáciu, alebo záruky, ktoré poskytla bez povinnosti zaplatiť poplatok, čo by bez štátneho zásahu nezískali.
- 44 Helénska republika však v zásade tvrdí, že v prejednávanej veci nebola poskytnutá výhoda v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Konkrétne zdôrazňuje, že sporné opatrenia sa uplatnili v situácii trhovej krízy, a teda patrili do oblasti sociálnej zodpovednosti štátu a že vzhľadom na túto situáciu sú z dlhodobého hľadiska ekonomicky odôvodnené, a preto všetky súkromné subjekty nachádzajúce sa v podobnej situácii by postupovali rovnakým spôsobom. Na základe týchto úvah Helénska republika naznačuje, že možno prijať záver, že takéto opatrenia boli poskytnuté za normálnych trhových podmienok.
- 45 Takéto tvrdenia nemôžu uspieť.
- 46 Treba totiž zdôrazniť, že pojem „normálne trhovú podmienky“, ktorý sa používa v súvislosti s preukázaním existencie výhody odkazuje na možnosť podniku získať na trhu rovnakú výhodu, aká vyplýva z pomoci, a nie na posúdenie otázky, či trh funguje ako obvykle, resp. sa nachádza v kríze (pozri v tomto zmysle uznesenie z 5. februára 2015, Grécko/Komisia, C-296/14 P, neuvyverejnené, EU:C:2015:72, bod 34).
- 47 Akýkoľvek odchylný výklad by viedol k potvrdeniu existencie výhody v závislosti od dôvodu alebo cieľov pomoci, čím by sa spochybnila objektívna povaha pojmu výhoda, a teda aj uplatnenie článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2014, Grécko/Komisia, T-52/12, neuvyverejnený, EU:T:2014:677, body 66 a 67).
- 48 Okrem toho treba uviesť, že Helénska republika sa v prejednávanej veci neodvoláva na to, že konala ako súkromný subjekt, a nespochybnuje ani to, že vystupovala v postavení orgánu verejnej moci. Skôr sa snaží naznačiť, že súkromný hospodársky subjekt by konal podobne v situácii, ktorá sa čo možno najviac podobá tej jej, a neprihliada na tú skutočnosť, že konala ako orgán verejnej moci.
- 49 Žiadne ustanovenie článku 107 ods. 1 ZFEÚ pritom neupravuje výnimku z posúdenia ako štátnej pomoci v prípade takej pomoci poskytnutej členským štátom pri výkone jeho verejnej moci, ktorá by spĺňala kritérium dlhodobej hospodárskej racionálnosti alebo by vyplývala z jeho sociálnej zodpovednosti, pričom uvedené úvahy možno zohľadniť pri posudzovaní zlučiteľnosti opatrení s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. marca 2018, Komisia/FIH Holding a FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, body 63 a 75).
- 50 Helénska republika sa teda nemôže odvolávať na kritérium hospodárskej racionálnosti s cieľom kvalifikovať trhovú podmienku, za ktorých boli sporné opatrenia priznané, ako obvyklé a s cieľom prijať záver, že tieto opatrenia nezvýhodňujú ich príjemcov.

- 51 Z bodov 41 až 50 vyššie vyplýva, že Helénskej republike sa nepodarilo spochybniť body 113 až 116 napadnutého rozhodnutia, na základe ktorých Komisia v zásade na jednej strane rozhodla, že príjemcovia sporných opatrení mali prospech z týchto opatrení, hoci by ich nezískali za normálnych trhových podmienok, t. j. bez zásahu štátu, a na druhej strane, že nebolo potrebné skúmať, či trh fungoval normálne alebo či bol v kríze, aby sa napokon rozhodlo, že uvedené opatrenia predstavovali výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 52 Po tretie, čo sa týka podmienky založenej na požiadavke selektívnej povahy výhody, Helénska republika tvrdí, že na rozdiel od toho, čo sa uvádza v odôvodnení 118 napadnutého rozhodnutia, kritérium selektívnosti nie je v prejednávanej veci splnené, pretože sporné opatrenia sa poskytli všetkým podnikom so sídlom v zasiahnutých územných celkoch a tieto podniky sa nachádzali v inej právnej a skutkovej situácii ako podniky so sídlom v iných územných celkoch.
- 53 Helénska republika spochybňuje selektívnu povahu sporných opatrení, pričom tvrdí, že rozlišovanie, ktoré existuje medzi podnikmi so sídlom v regiónoch, na ktoré sa vzťahujú tieto opatrenia, a podnikmi, na ktoré sa tieto opatrenia nevzťahujú, je odôvodnené tým, že prvé uvedené podniky sa na rozdiel od druhých nachádzali v zónach zasiahnutých požiarom z roku 2007 a museli sa dostať späť na hospodársku úroveň, ktorú mali pred touto udalosťou.
- 54 Rozlišovanie medzi týmito dvomi kategóriami podnikov je teda podľa nej odôvodnené tým, že podniky patriace do týchto jednotlivých kategórií sa zo skutkového a právneho hľadiska nachádzali v situácii, ktorá nie je porovnateľná, keďže v zásade všetky podniky usadené v zasiahnutých oblastiach utrpeli škodu v dôsledku požiarov.
- 55 Helénska republika preto spochybňuje vetu obsiahnutú v odôvodnení 118 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorej je požiar súčasťou hospodárskeho rizika, ktorému môže čeliť ktorýkoľvek podnik. Na pojednávaní Helénska republika toto tvrdenie rozvinula v snahe preukázať, že vzhľadom na systémové narušenie miestneho hospodárstva vyvolané požiarom v roku 2007 boli sporné opatrenia odôvodnené povahou alebo cieľmi systému, ktorého boli súčasťou, bez toho, aby uviedla ďalšie spresnenie.
- 56 Treba konštatovať, že opatrenia, na ktorých základe sa výhody poskytujú len určitým podnikom určeným v závislosti od miesta ich sídla, majú *a priori* selektívnu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, EU:C:2000:467, bod 23, a zo 6. septembra 2006, Portugalsko/Komisia, C-88/03, EU:C:2006:511, body 60 a 61).
- 57 V tomto zmysle platí, že ak pomoc neposkytli subjekty pôsobiace na nižšej ako štátnej úrovni, ktoré na úrovni svojich právomocí disponujú dostatočnou procesnou a finančnou inštitucionálnou autonómiou, alebo verejný podnik, ktorý stanovuje podmienky využívania jeho tovarov alebo služieb, za uplatniteľný referenčný rámec sa považuje vnútroštátny rámec a posúdenie selektívnej povahy opatrenia, ktoré sa priznalo tak ako v prejednávanej veci podnikom so sídlom na časti územia členského štátu, sa uskutočňuje porovnaním s podnikmi tohto štátu. Obmedzené zvýhodnenie podnikov so sídlom na časti územia členského štátu totiž môže odôvodňovať selektívnu povahu opatrenia, pretože zvýhodňuje niektoré podniky v porovnaní s inými podnikmi so sídlom v tomto štáte (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, EU:C:2000:467, bod 23; zo 6. septembra 2006, Portugalsko/Komisia, C-88/03, EU:C:2006:511, body 56 až 58, a z 21. decembra 2016, Komisia/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, body 60 až 66).

- 58 V prejednávanej veci mohli získať podniky so sídlom v zasiahnutých územiach prospech zo sporných opatrení. Na jednej strane vzhľadom na to, že na základe skutočností uvedených v bode 57 vyššie sa za referenčný rámec, na ktorý je potrebné prihliadať pri posudzovaní selektívnej povahy sporných opatrení, považuje vnútroštátny rámec, a nie rámec zasiahnutých územných celkoch, a na druhej strane vzhľadom na to, že podniky nachádzajúce sa v iných územných celkoch Helénskej republiky nemohli mať prospech z týchto opatrení, je potrebné konštatovať, že z uvedených opatrení nemajú bez rozdielu prospech všetky podniky, ktoré sa nachádzajú na vnútroštátnom území, a preto majú na regionálnej úrovni selektívnu povahu.
- 59 Okrem toho vylúčenie selektívnej povahy výlučne na základe sledovaného cieľa, ktorým je nahradiť škodu spôsobenú požiarom a obnoviť hospodársku úroveň zasiahnutých územných celkov, by navyše *a priori* vylučovalo možnosť posúdiť ako „selektívne výhody“ také výhody, ktoré sa poskytli podnikom v oblastiach zasiahnutých požiarom z roku 2007. Na to, aby sa opatrenie pomoci považovalo za všeobecné opatrenie, ktoré nepatrí do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, by totiž stačilo, aby sa verejné orgány odvolali na legitimitu cieľov sledovaných prijatím opatrenia pomoci (pozri rozsudok zo 16. júla 2014, Grécko/Komisia, T-52/12, neuvverejnený, EU:T:2014:677, bod 67 a citovanú judikatúru).
- 60 V dôsledku toho, ak by sa zvolil takýto prístup, nemalo by opatrenie, ktoré má tak, ako v prejednávanej veci, za cieľ napraviť situáciu podnikov zasiahnutých prírodnou katastrofou, v zásade selektívnu povahu a bez ďalšieho by nespadovalo do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, čím by bola výnimka upravená v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ zbavená svojej podstaty.
- 61 Veta uvedená v bode 55 vyššie sa navyše musí vykladať v tejto súvislosti.
- 62 Touto vetou chcela Komisia naznačiť, že skutočnosť, že podnikom bola spôsobená škoda v dôsledku požiarov z roku 2007, ako aj snaha Helénskej republiky o navrátenie podnikov do hospodárskej situácie, v ktorej sa nachádzali pred týmito požiarom, nestačia na vyvodenie záveru v tom zmysle, že sporné opatrenia nepriznávali ich príjemcom osobitnú výhodu, a teda že nejde o štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 63 V tomto smere je potrebné pripomenúť, že pojem štátna pomoc nezahŕňa štátne opatrenia zavádzajúce rozlišovanie medzi podnikmi, ktoré sú v dôsledku toho *a priori* selektívne, pokiaľ toto rozlišovanie vyplýva z povahy alebo zo štruktúry systému, do ktorého tieto opatrenia patria (pozri rozsudok z 21. júna 2012, BNP Paribas a BNL/Komisia, C-452/10 P, EU:C:2012:366, bod 101 a citovanú judikatúru).
- 64 Nič to nemení na tom, že informácie obsiahnuté v spise a tvrdenia uvedené Helénskou republikou na pojednávaní spoločne preukazujú iba to, že cieľom sporných opatrení bolo reagovať *ad hoc* na dôsledky požiarov, ku ktorým došlo v zasiahnutých územných celkoch, bez toho, aby boli charakteristické pre systém takýchto opatrení. Z uvedeného vyplýva, že na rozdiel od toho, aké rozhodnutie by si želala Helénska republika, tieto skutočnosti nijako nepreukazujú, že rozlišovanie prijaté na základe týchto opatrení vyplynulo z povahy alebo štruktúry systému, do ktorého tieto opatrenia patrili, a že výhody, ktoré sa týmito opatreniami priznali, nemali osobitnú povahu.
- 65 To znamená, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, ani nesprávne neposúdila skutkový stav, keď v bodoch 117 a 118 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že sporné opatrenia majú selektívnu povahu, pretože výhody, ktoré priznali ich príjemcom, boli územne obmedzené a nevzťahovali sa na všetky podniky na gréckom území.

- 66 Vo štvrtom rade Helénska republika odkazom na štatistické údaje tvrdí, že sporné opatrenia neovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi a nenarušujú hospodársku súťaž.
- 67 V tomto ohľade treba uviesť, že v súlade s judikatúrou nie je Komisia povinná zistiť skutočný dosah pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či táto pomoc môže uvedený obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (pozri rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 134 a citovanú judikatúru).
- 68 Okrem toho, ako bolo rozhodnuté v bodoch 59 a 60 vyššie, kompenzačná povaha sporných opatrení im neodníma povahu pomoci, a preto tvrdenie Helénskej republiky založené na tom, že sporné opatrenia majú obnoviť situáciu spred požiarov z roku 2007, nemôže obstáť.
- 69 Štatistické údaje, na ktoré sa odvoláva Helénska republika, sa pritom týkajú hrubého domáceho produktu a pridanej hodnoty dosiahnutých v zasiahnutých územných celkoch, pričom všetky hospodárske činnosti sú zahrnuté spoločne. Tieto údaje preto nevyznievajú presvedčivo v situácii hospodárskych subjektov pôsobiacich v hospodárskom odvetví, ktorého sa týka napadnuté rozhodnutie.
- 70 Z toho vyplýva, že bez ohľadu na to, či možno pripustiť, aby členský štát prostredníctvom štatistických údajov *ex post* preukázal, že nebol ovplyvnený obchod a nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže, štatistické údaje, na ktoré sa odvoláva Helénska republika, nemôžu preukázať, že nedošlo k takémuto ovplyvneniu v prípade podnikov, ktorých sa týkajú sporné opatrenia.
- 71 Napokon, čo sa týka tvrdenia Helénskej republiky založeného na tom, že podniky v ťažkostiach boli vylúčené z pôsobnosti sporných opatrení, okrem skutočností uvedených v bodoch 37 až 39 vyššie stačí konštatovať, ako uvádza Komisia, že táto skutočnosť nie je relevantná na posúdenie otázky, či sporné opatrenia mohli mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž.
- 72 Z uvedeného vyplýva, že Helénska republika nepochybnila opodstatnenosť odôvodnení 122 a 123 napadnutého rozhodnutia, v ktorých sa v podstate uvádza, že bez ohľadu na cieľ sledovaný spornými opatreniami v situácii, keď by príjemcovia takýchto opatrení za normálnych okolností museli sami znášať náklady vyplývajúce zo škôd spôsobených požiarom z roku 2007 a keď pôsobili na vysoko konkurenčnom trhu s poľnohospodárskymi výrobkami a v odvetví lesníctva, ktoré sú citlivými odvetviami z hľadiska opatrení, ktoré zvyhodňujú podniky určitého členského štátu, a teda v prejednávanej veci z hľadiska sporných opatrení, mohli tieto opatrenia narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, a preto ide o štátnu pomoc.
- 73 Vzhľadom na už uvedené skutočnosti treba zamietnuť prvú časť prvého žalobného dôvodu.
- O druhej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa nesprávneho skutkového posúdenia a nedostatku odôvodnenia*
- 74 V rámci druhej časti prvého žalobného dôvodu Helénska republika tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je poznačené nesprávnym skutkovým posúdením a nedostatočným odôvodnením.
- 75 Helénska republika uvádza, že Komisia neprihliadla na všetky relevantné informácie.

- 76 Komisia predovšetkým v dostatočnej miere nezohľadnila závažnosť požiarov z roku 2007, ktoré si vyžiadali prijatie mimoriadnych opatrení, a povinnosť Helénskej republiky viesť dlhodobú hospodársku politiku. Namiesto toho sa Komisia obmedzila na stereotypné konštatovanie, že požiare z roku 2007 možno považovať za „obvyklé obchodné riziko“. Napadnuté rozhodnutie je preto založené na nesprávnom skutkovom posúdení a závažnom nedostatku odôvodnenia, čo je škodlivejšie tým viac, že Komisia disponuje v danej oblasti širokou mierou voľnej úvahy.
- 77 Komisia okrem toho podľa Helénskej republiky opomenula zväžiť na jednej strane závažnosť situácie vyvolanej požiarom z roku 2007 a na druhej strane vnútroštátne opatrenia prijaté s cieľom minimalizovať dôsledky na finančné zdroje Helénskej republiky, čím by sa zároveň umožnilo opätovne naštartovať ekonomiku a zároveň dosiahnuť daňové príjmy.
- 78 Komisia spochybňuje tvrdenia Helénskej republiky.
- 79 Čo sa týka údajne nedostatočného odôvodnenia, v súlade s ustálenou judikatúrou musí byť odôvodnenie prispôbené povahe dotknutého aktu a musia v ňom byť jasne a jednoznačne uvedené úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatia opatrenia a aby mohol príslušný súd vykonať svoje preskúmanie (pozri rozsudok z 12. septembra 2017, Anagnostakis/Komisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 80 Okrem toho požiadavka odôvodnenia sa musí posudzovať v závislosti od okolností prejednávanej veci. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, má byť posudzovaná nielen s ohľadom na znenie tohto aktu, ale tiež s ohľadom na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich predmetnú oblasť (pozri rozsudok z 12. septembra 2017, Anagnostakis/Komisia, C-589/15 P, EU:C:2017:663, bod 29 a citovanú judikatúru).
- 81 Treba ešte pripomenúť, že povinnosť odôvodnenia stanovená v článku 296 ZFEÚ predstavuje podstatnú formálnu náležitosť, ktorú je potrebné odlišovať od otázky dôvodnosti odôvodnenia, keďže táto otázka vyplýva zo zákonnosti sporného aktu z meritórneho hľadiska. Odôvodnenie rozhodnutia je totiž formálnym vyjadrením dôvodov, na ktorých toto rozhodnutie spočíva. Pokiaľ sú tieto dôvody poznačené chybami, je nimi poznačená zákonnosť rozhodnutia z meritórneho hľadiska, ale nie jeho odôvodnenie, ktoré môže byť dostatočné, aj keď obsahuje chybné dôvody. Z uvedeného vyplýva, že výhrady a tvrdenia, ktoré popierajú dôvodnosť aktu, sú irelevantné v rámci žalobného dôvodu založeného na neexistencii alebo nedostatočnosti odôvodnenia (pozri rozsudok z 22. októbra 2020, EKETA/Komisia, C-274/19 P, neuvverejnený, EU:C:2020:853, bod 79 a citovanú judikatúru).
- 82 V prejednávanej veci, ako sa uvádza aj v bodoch 52 až 65 vyššie, z výkladu odôvodnení 110, 116, 118, 119 a 123 napadnutého rozhodnutia možno vyvodiť záver, že Komisia vyvrátila tvrdenie Helénskej republiky založené na mimoriadnej situácii vyvolanej požiarom z roku 2007 najmä z toho dôvodu, že podľa jej názoru nemožno pri uplatnení článku 107 ods. 1 ZFEÚ v zásade prihliadať na cieľ sledovaný týmito opatreniami, a tiež preto, že príjemcovia sporných opatrení získali selektívnu výhodu, akú by za normálnych trhových podmienok nemohli získať.
- 83 Ako sa navyše uvádza najmä v bodoch 31 až 39, 41 až 43 a 51 vyššie, na základe výkladu odôvodnení 127, 129, 131 a 132 napadnutého rozhodnutia možno konštatovať, že v prípade opatrení týkajúcich sa štátnej záruky dospela Komisia k záveru, že ide o štátnu pomoc, v podstate jednak z dôvodu, že dlžník, ktorému bola poskytnutá záruka, nemusí systematicky zriaďovať

zábezpeky v prospech Helénskej republiky, keďže tieto opatrenia sa priznávali bez toho, aby bol ich príjemca povinný platiť poplatok za riziko znášané štátom, a jednak preto, že Helénska republika neodôvodnila existenciu ustanovenia, ktoré z priznania týchto opatrení vylúčilo podniky v ťažkostiach.

- 84 Z bodov 82 a 83 vyššie vyplýva, že Komisia uviedla v napadnutom rozhodnutí dostatočné dôvody, na základe ktorých vyvrátila tvrdenia Helénskej republiky založené na existencii mimoriadnej situácie vyvolanej požiarom z roku 2007, ako aj tvrdenia, ktoré vychádzajú z doplňujúcich záruk poskytnutých dlžníkmi a vylúčenia podnikov v ťažkostiach z poskytnutia štátnych záruk.
- 85 Napokon, čo sa týka tvrdení Helénskej republiky, v zmysle ktorých Komisia neprihliadla na jednej strane na význam možnosti viesť dlhodobú hospodársku politiku a na druhej strane na vyváženú hospodársku racionalitu sporných opatrení so skutkovými okolnosťami, treba konštatovať, že tieto tvrdenia sa jednak zhodujú s tvrdeniami uvádzanými v rámci prvej časti prvého žalobného dôvodu, ktoré boli zamietnuté v rozsahu, v akom majú za cieľ spochybniť dôvodnosť aktu, a jednak v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 81 vyššie sú irelevantné v rámci žalobného dôvodu založeného na chýbajúcom alebo nedostatočnom odôvodnení.
- 86 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba zamietnuť druhú časť prvého žalobného dôvodu.

O druhom žalobnom dôvode týkajúcom sa zlučiteľnosti schém pomoci podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ

- 87 V rámci svojho druhého žalobného dôvodu, ktorý sa uvádza subsidiárne, Helénska republika tvrdí, že sporné schémy pomoci sú zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 88 V tejto súvislosti po prvé uvádza, že Komisia v odôvodneniach 62 a 63 napadnutého rozhodnutia nesprávne konštatovala, že sporné opatrenia boli poskytnuté aj napriek tomu, že priamo nesúviseli so škodami spôsobenými požiarom z roku 2007, hoci všetky podniky v poškodených územných celkoch utrpeli škody v priamej príčinnej súvislosti s požiarom z roku 2007, pretože sa úplne zastavili činnosti v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov v týchto územných celkoch. Vyššie uvedené navyše uznali aj zástupcovia inštitúcií Európskej únie.
- 89 Helénska republika po druhé tvrdí, že posúdenie Komisie v odôvodneniach 64 a 146 napadnutého rozhodnutia je nesprávne, pretože nezohľadňuje skutočnosť, že sporné opatrenia neboli individuálnymi opatreniami, ale schémami pomoci, a preto sa nemali posudzovať podľa prísnych občianskoprávných kritérií, ktoré platia pre priznanie náhrady škody.
- 90 V každom prípade je zjavné, že v prejednávanej veci sa malo prihliadať nielen na okolnosti, ktoré neumožňovali presne vyčíslieť škody spôsobené hospodárskym subjektom, ale aj na skutočnosť, že sporné opatrenia nikdy nemohli kompenzovať škody, ktoré boli skutočne spôsobené podnikom v zasiahnutých oblastiach, a to bez ohľadu na to, či boli výrobné prostriedky týchto podnikov priamo zasiahnuté požiarom z roku 2007.
- 91 Helénska republika z uvedeného vyvodzuje záver, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nedostatku odôvodnenia.
- 92 Komisia spochybňuje tvrdenia Helénskej republiky.

- 93 V tomto zmysle treba zdôrazniť, že ako výnimka zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom zakotvenej v článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa má článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ vykladať reštriktívne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, EU:C:2004:239, bod 81 a citovanú judikatúru).
- 94 Takýto reštriktívny výklad však neznamená, že by sa pojmy použité na účely definície výnimky mali vykladať spôsobom, ktorý by ich zbavil ich účinkov. Výnimka sa totiž musí vykladať v súlade s cieľmi, ktoré sleduje (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 11. septembra 2014, Fastweb, C-19/13, EU:C:2014:2194, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 95 Navyše v súlade s ustálenou judikatúrou možno podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ nahradiť len škody spôsobené priamo prírodnými katastrofami alebo inými mimoriadnymi udalosťami (pozri rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 175 a citovanú judikatúru).
- 96 Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade schémy pomoci, o akú ide v prejednávanej veci, musia byť splnené dve podmienky na to, aby sa uplatnila výnimka podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, konkrétne na jednej strane musí existovať priama súvislosť medzi škodami spôsobenými prírodnou katastrofou a štátnou pomocou a na druhej strane je nevyhnutné čo najpresnejšie hodnotenie škôd, ktoré boli spôsobené dotknutým výrobcom (rozsudok z 11. novembra 2004, Španielsko/Komisia, C-73/03, neuvverejnený, EU:C:2004:711, bod 37).
- 97 V prejednávanej veci jednak z písomných podaní Helénskej republiky a jednak z jej vyhlásení počas pojednávania vyplýva, že sporné opatrenia boli poskytnuté bez toho, aby ich príjemcovia museli preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a požiarmi z roku 2007.
- 98 Na základe zásady, že článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ nevyžaduje v prípade takej schémy pomoci, ako v prejednávanej veci, dôkaz o príčinnej súvislosti v zmysle občianskeho práva medzi vzniknutou škodou a poskytnutou sumou, Helénska republika dospela k záveru, že podľa tohto článku môže podmieniť priznanie sporných opatrení výlučne tým, aby mal príjemca uvedených opatrení svoje sídlo v jednom zo zasiahnutých územných celkov, keďže všetkým podnikom so sídlom v týchto územných celkoch spôsobili požiare z roku 2007 škodu.
- 99 Je pritom nesporné, že sídlo v zasiahnutých územných celkoch samo osebe neumožňuje overiť, či suma priznaných opatrení nepresiahla výšku škody, ktorú príjemcovia týchto opatrení skutočne utrpeli v dôsledku prírodnej katastrofy, a teda prípadne preskúmať, či nedošlo k poskytnutiu kompenzácie v neprimeranom rozsahu.
- 100 Helénska republika navyše na pojednávaní uviedla, že nemožno vylúčiť, že sporné opatrenia sa poskytli aj podnikom, ktoré sa nachádzali v zasiahnutých oblastiach, ale nevznikla im škoda v dôsledku požiarov z roku 2007.
- 101 Vzhľadom na to, že Helénska republika nepredložila dôkaz o tom, že splnila obe podmienky na uplatnenie článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ pripomenuté v bode 96 vyššie, nemožno Komisii vytýkať, že v napadnutom rozhodnutí neuplatnila výnimku upravenú v tomto článku.
- 102 Navyše skutočnosť, že zástupcovia Únie mohli prípadne uviesť, že požiare z roku 2007 sú bezprecedentnou udalosťou, resp. že je potrebné využiť všetky dostupné prostriedky na pomoc poškodeným subjektom a miestnemu hospodárstvu, nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

- 103 Takéto vyhlásenia nemôžu odôvodniť to, že sporné opatrenia nespĺňajú podmienky na uplatnenie článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ pripomenuté najmä v bode 96 vyššie.
- 104 Takýto záver nemožno spochybníť ani údajne naliehavou situáciou, v ktorej musela Helénska republika prijať sporné opatrenia, a ani rozsahom škôd uznaných zástupcami inštitúcií Únie.
- 105 V tomto zmysle, čo sa týka údajne núdzového stavu, treba poznamenať, že Helénska republika nepreukázala absolútnu nemožnosť vyčíslíť škody, ktoré boli skutočne spôsobené požiarmi z roku 2007. To by napokon odporovalo vyjadreniam Helénskej republiky, ktoré potvrdila na pojednávaní, a to, že pri podávaní žiadostí o sporné opatrenia podrobne skúmala hospodársku situáciu podnikov, ktorým poskytla záruku, aby overila ich životaschopnosť.
- 106 Čo sa týka rozsahu prírodnej katastrofy, treba v prvom rade uviesť, že vyhlásenia zástupcov Únie, ktorí uznávajú význam katastrofy alebo naznačujú, že je potrebné využiť všetky dostupné prostriedky v prospech poškodených osôb a miestneho hospodárstva, nemajú takú povahu, že by umožnili, aby sa na sporné opatrenia nevzťahovali podmienky uplatnenia článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 107 Ďalej treba uviesť, že aj vtedy, ak by boli celkové sumy uvádzané Helénskou republikou správne, t. j. celková škoda vo výške viac ako 2 miliardy eur a v prípade odvetvia poľnohospodárstva pomoc vo výške 154 miliónov eur, uvedenie takýchto súm nemôže byť dôkazom o tom, že výška pomoci poskytnutej príjemcom skutočne zodpovedala výške škody, ktorá bola individuálne spôsobená požiarmi z roku 2007.
- 108 Z uvedeného vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, ani nesprávneho posúdenia skutkového stavu, keď v odôvodnení 60 napadnutého rozhodnutia pripomenula požiadavku upravenú v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ týkajúcu sa priamej príčinnej súvislosti medzi poskytnutou pomocou a škodou, ktorá bola príjemcom tejto pomoci spôsobená prírodnou katastrofou, a následne v podstate v odôvodneniach 62 až 64, ako aj odôvodnení 146 napadnutého rozhodnutia usúdila, že režim poskytovania sporných opatrení neumožňoval zistiť, či sa skutočne poskytli podnikom, ktorým bola spôsobená škoda v dôsledku požiarov z roku 2007, a ani dospieť k záveru, že výška pomoci zodpovedala spôsobeným škodám, pretože predmetné schémy neobsahovali metodiku čo najpresnejšieho posúdenia škôd spôsobených týmto požiarom a nevymedzovali ani oprávnené náklady vyplývajúce z týchto škôd.
- 109 Napokon vzhľadom na to, že zo znenia odôvodnení 62 až 64, ako aj odôvodnenia 146 napadnutého rozhodnutia možno pochopiť, prečo Komisia konštatovala, že sporné opatrenia nespĺňajú podmienky na uplatnenie výnimky upravenej v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, je potrebné odmietnuť návrh na konštatovanie neexistencie odôvodnenia, pokiaľ ide o odmietnutie Komisie uplatniť tento článok na okolnosti v prejednávanej veci.
- 110 Vzhľadom na už uvedené skutočnosti je potrebné zamietnuť druhý žalobný dôvod.

O tretej časti prvého žalobného dôvodu a o treťom žalobnom dôvode

- 111 V tretej časti prvého žalobného dôvodu Helénska republika poukazuje na porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery.
- 112 Tretí žalobný dôvod sa delí na dve časti.

- 113 V prvej časti tretieho žalobného dôvodu Helénska republika najskôr v podstate tvrdí, že právomoci Komisie v oblasti vrátenia spornej pomoci narážajú na to, že uplynula desaťročná premlčacia doba upravená v článku 17 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9). Helénska republika ďalej uvádza, že Komisia prijala napadnuté rozhodnutie v neprimeranej lehote, čím porušila zásadu riadnej správy vecí verejných. Napokon tvrdí, že Komisia neidentifikovala príjemcov sporných opatrení v uverejnenom oznámení obsahujúcom výzvu na predloženie pripomienok k preskúmaniu schémy pomoci, z čoho vyvodzuje záver, že Komisia porušila zásadu právnej istoty, ako aj právo na obranu. V druhej časti tretieho žalobného dôvodu Helénska republika tvrdí, že príkaz na vymáhanie pomoci odporuje zásadám proporcionality a právnej istoty.
- 114 Keďže sa tvrdenia týkajúce sa porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery, ktoré sú predmetom tretej časti prvého žalobného dôvodu, prekrývajú s tvrdeniami uvádzanými v prvej časti tretieho žalobného dôvodu, je potrebné ich posúdiť spoločne.

O tretej časti prvého žalobného dôvodu a prvej časti tretieho žalobného dôvodu

- 115 V prvom rade, pokiaľ ide o premlčaciu dobu v oblasti vymáhania pomoci, Helénska republika tvrdí, že medzi prijatím napadnutého rozhodnutia v roku 2019 a prijatím sporných schém pomoci, ku ktorému došlo v roku 2007, uplynulo viac ako desať rokov, a tak sa v prejednávanej veci uplatní premlčanie stanovené v článku 17 ods. 1 nariadenia 2015/1589.
- 116 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 17 ods. 1 nariadenia 2015/1589 stanovuje, že na právomoc Komisie vymáhať pomoc sa vzťahuje premlčacia doba desať rokov. Táto doba sa uplatňuje jedine vo vzťahoch medzi Komisiou a členským štátom, ktorému je určené rozhodnutie o vymáhaní pomoci vydané touto inštitúciou (rozsudok z 30. apríla 2020, Nelson Antunes da Cunha, C-627/18, EU:C:2020:321, bod 33).
- 117 V súlade s judikatúrou začína premlčacia doba plynúť v okamihu priznania pomoci príjemcovi a nie od okamihu prijatia schémy pomoci. Na účely výpočtu premlčacej doby sa musí pomoc považovať za poskytnutú príjemcovi výlučne v okamihu, keď mu bola skutočne poskytnutá (rozsudok z 8. decembra 2011, France Télécom/Komisia, C-81/10 P, EU:C:2011:811, body 81 a 82).
- 118 V prejednávanej veci bola pomoc poskytnutá na základe sporných schém v období od 27. augusta 2007 do 31. decembra 2010.
- 119 Za týchto podmienok začala premlčacia doba plynúť najskôr 27. augusta 2007, čo okrem iného počas pojednávania uznali tak Helénska republika, ako aj Komisia.
- 120 Čo sa týka prerušenia plynutia premlčacej doby, ktoré podľa článku 17 ods. 2 nariadenia 2015/1589 vedie k novému začiatku plynutia premlčacej doby, treba poznamenať, že podľa judikatúry článok 12 ods. 2 tohto nariadenia v spojení s článkom 2 ods. 2 a článkom 5 ods. 2 toho istého nariadenia ukladá členskému štátu povinnosť, aby na žiadosť Komisie predložil v tomto zmysle a v lehotách, ktoré stanovila, všetky potrebné informácie. Komisia totiž tým, že členskému štátu predloží žiadosť o informácie, upovedomí tento štát o tom, že disponuje informáciami o protiprávnej pomoci a že takáto pomoc sa musí prípadne vrátiť (rozsudok z 10. apríla 2003, Département du Loiret/Komisia, T-369/00, EU:T:2003:114, bod 81).

- 121 Preto jednoduchosť žiadosti o informácie neznamená, že táto žiadosť právnych účinkov opatrenia, ktoré môže prerušiť plynutie premlčacej doby upravenej v článku 17 nariadenia 2015/1589, bez ohľadu na to, že táto žiadosť nebola oznámená príjemcovi pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2005, Scott/Komisia, C-276/03 P, EU:C:2005:590, bod 32, a z 10. apríla 2003, Département du Loiret/Komisia, T-369/00, EU:T:2003:114, bod 82).
- 122 V prejednávanej veci je nesporné, že Komisia v nadväznosti na sťažnosť, ktorá jej bola doručená 22. júla 2014, zaslala 25. júla 2014 list odkazujúci najmä na rozhodnutie ministra hospodárstva a financií č. 36579/B.1666/27-8-2007 a na rozhodnutie štátneho tajomníka pre hospodárstvo a financie č. 2/54310/0025/13.09.2007. V tomto liste Komisia grécke orgány vyzvala, aby jej najskôr oznámili všetky potrebné informácie na účely posúdenia zlučiteľnosti týchto opatrení s článkami 107 a 108 ZFEÚ a aby uviedli, či zo sporných opatrení mali prospech iné podniky než Sogia Ellas, ktoré pôsobia v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva, a napokon, aby jej prípadne oznámili aj výšku poskytnutej pomoci.
- 123 V tomto ohľade treba poznamenať, že na rozdiel od toho, čo zjavne naznačovala Helénska republika, sa predmet vyšetrovania v jeho priebehu nezmenil.
- 124 Tento list z 25. júla 2014 sa týkal dvoch rozhodnutí uvedených v bode 122 vyššie, ktoré sa opätovne uvádzali tak vo výzve na predloženie pripomienok podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj v napadnutom rozhodnutí. Okrem toho zoznam subjektov, ktorým boli určené sporné opatrenia, sa nikdy neobmedzil len na Sogia Ellas, pretože Komisia sa už v liste, ktorým bolo začaté konanie, Helénskej republiky pýtala, či mali z uvedených opatrení prospech aj iné podniky, a vo výzve na predloženie pripomienok podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ sa spomínali aj ďalší prípadní príjemcovia v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva.
- 125 V každom prípade, keďže tak, ako sa uvádza v bode 116 vyššie, platí premlčacia doba uvedená v článku 17 ods. 1 nariadenia 2015/1589 len na vzťahy medzi Komisiou a členským štátom, ktorému je adresované rozhodnutie o vymáhaní pomoci, treba tvrdenie Helénskej republiky, podľa ktorého bola právomoc Komisie v oblasti vymáhania pomoci premlčaná vo vzťahu k iným podnikom, než je Sogia Ellas, zamietnuť ako irelevantné.
- 126 Z toho vyplýva, že list z 25. júla 2014, ktorým Komisia zaslala Helénskej republike žiadosť o informácie a v ktorom jej oznámila, že disponuje informáciami o protiprávnej pomoci a že takáto pomoc sa bude musieť prípadne vrátiť, prerušil plynutie desaťročnej premlčacej doby upravenej v článku 17 ods. 1 nariadenia 2015/1589.
- 127 Okrem toho vzhľadom na to, že k prerušeniu premlčacej doby došlo 25. júla 2014, treba konštatovať, že právomoci Komisie v oblasti vymáhania pomoci neboli v okamihu prijatia sporného rozhodnutia, teda 7. októbra 2019, premlčané.
- 128 Čo sa týka tvrdenia Helénskej republiky, že ak by v prípade prerušenja premlčacej doby začala plynúť nová premlčacia doba, umožnilo by sa Komisii pokračovať v konaní bez časového obmedzenia, stačí konštatovať, že v prejednávanej veci Komisia nevedla konanie bez časového obmedzenia a Helénska republika prostredníctvom námietky nespochybnila nezákonnosť článku 17 ods. 2 nariadenia 2015/1589.
- 129 Z uvedeného vyplýva, že tvrdenia Helénskej republiky týkajúce sa nedostatku právomoci Komisie na vymáhanie spornej pomoci z dôvodu uplynutia premlčacej doby upravenej v článku 17 ods. 1 nariadenia 2015/1589 treba zamietnuť.

- 130 V druhom rade, čo sa týka tvrdení Helénskej republiky, v zmysle ktorých bolo napadnuté rozhodnutie prijaté v neprimeranej lehote, čím došlo k porušeniu zásady riadnej správy vecí verejných, treba poznamenať, že v súlade s judikatúrou ak bola pomoc schválená bez toho, aby bola oznámená, omeškanie Komisie v súvislosti s výkonom jej kontrolných právomocí a s vymáhaním tejto pomoci má za následok protiprávnosť tohto rozhodnutia o vrátení iba vo výnimočných prípadoch, keď Komisia zjavne nekonala a preukázateľne porušila svoju povinnosť náležitej starostlivosti (rozsudok z 22. apríla 2008, Komisia/Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, bod 106).
- 131 V prejednávanej veci je však nesporné, že dĺžka konania, ktoré predchádzalo prijatiu napadnutého rozhodnutia vyplynula predovšetkým z tej skutočnosti, že Helénska republika predmetné schémy neoznámila a o ich existencii sa Komisia dozvedela až sedem rokov po požiaroch z roku 2007.
- 132 V tejto súvislosti treba uviesť, že Komisia po prijatí sťažnosti 22. júla 2014 okamžite začala vyšetrovanie a 25. júla 2014 zaslala gréckym orgánom list s cieľom získať informácie o údajnej pomoci.
- 133 Následne po výmene korešpondencie s Helénskou republikou, ku ktorej došlo naposledy 11. februára 2016, prijala Komisia 17. mája 2016 rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania.
- 134 Komisia napokon 7. októbra 2019 po výmene korešpondencie s Helénskou republikou, naposledy 21. februára 2018, prijala napadnuté rozhodnutie.
- 135 Hoci sa posledná etapa konania, ktorá predchádzala prijatiu napadnutého rozhodnutia, nevyznačuje osobitnou rýchlosťou, Komisii nemožno vytýkať neprimerané prietahy v konaní alebo nedostatočnú náležitú starostlivosť v priebehu správneho konania, ktoré by predstavovali porušenie jej povinnosti náležitej starostlivosti.
- 136 Z uvedeného vyplýva, že tvrdenia týkajúce sa prekročenia primeranej lehoty, a teda porušenia zásady riadnej správy vecí verejných, treba zamietnuť.
- 137 V treťom rade, čo sa týka tvrdení v tom zmysle, že oznámenie uverejnené Komisiou, ktoré obsahovalo výzvu na predloženie pripomienok k preskúmaniu dotknutých schém pomoci, vyvolalo mylný dojem, že išlo výlučne o pomoc poskytnutú spoločnosti Sogia Ellas a že tento orgán preto porušil zásadu právnej istoty, ako aj právo na obranu, treba uviesť, že podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ prijíma Komisia rozhodnutie „po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky“. Podľa článku 6 ods. 1 nariadenia 2015/1589 sa rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania vyzve dotknutý členský štát a iné zainteresované strany, aby predložili pripomienky v stanovenej lehote, ktorá spravidla nepresiahne jeden mesiac.
- 138 Z judikatúry týkajúcej sa článku 108 ods. 2 ZFEÚ vyplýva, že toto ustanovenie nevyžaduje predloženie individuálnej výzvy a že jeho jediným cieľom je uložiť Komisii povinnosť konať tak, aby všetky prípadne zainteresované strany boli informované o začatí konania a mali v tejto súvislosti príležitosť predložiť svoje pripomienky. Za týchto okolností sa uverejnenie oznámenia v úradnom vestníku javí ako primeraný a dostatočný prostriedok na to, aby sa všetky zainteresované strany dozvedeli o začatí konania (pozri rozsudok z 9. apríla 2014, Grécko/Komisia, T-150/12, neuverejnený, EU:T:2014:191, bod 58 a citovanú judikatúru).

- 139 Práve v tomto kontexte, t. j. s cieľom zistiť, či príjemcovia pomoci, ktorá sa má vymáhať, mohli byť skutočne považovaní za vyzvaných na predloženie pripomienok v rámci správneho konania, treba skúmať tvrdenie Helénskej republiky, v zmysle ktorého napadnuté rozhodnutie porušilo zásadu právnej istoty, právo na obranu a zásadu riadnej správy vecí verejných, pretože oznámenie uverejnené v úradnom vestníku vyvolávalo mylný dojem, že príjemcom údajných schém pomoci bola výlučne Sogia Ellas.
- 140 V tejto súvislosti treba najskôr uviesť, že Helénska republika netvrdí, že takýto mylný dojem vyvoláva samotné rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania. Vo svojej argumentácii Helénska republika iba kritizuje oznámenie uverejnené v úradnom vestníku súčasne s týmto rozhodnutím.
- 141 Okrem toho je pravda, že v názve oznámenia sa uvádza odkaz na „pomoc spoločnosti Sogia Ellas AE“, pričom v gréckom jazykovom znení sa dopĺňajú latinské písmená „a ďalší“, a tak tento názov môže skutočne vyvolať dojem, že skúmaná pomoc sa týka výlučne spoločnosti Sogia Ellas, ako tvrdí Helénska republika.
- 142 Z odseku 1 zhrnutia, ktoré je súčasťou oznámenia, však vyplýva, že predbežné preskúmanie viedlo Komisiu k záveru, že „pomoc mohla byť poskytnutá aj iným príjemcom pôsobiacim rovnako v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva“. V odseku 2 tohto zhrnutia sú pripomenuté právne základy schém pomoci a uvádza sa v ňom, že pomoc bola priznaná podnikom so sídlom alebo pôsobiacim v regiónoch Grécka, ktoré boli zasiahnuté požiarom z roku 2007.
- 143 Vzhľadom na to, že oznámenie vrátane zhrnutia, ktoré je jeho súčasťou, má len dve strany, možno od hospodárskeho subjektu, ktorý koná s náležitou starostlivosťou, vyžadovať, aby si preštudoval takýto dokument, ktorý odkazom na skutočnosti uvedené v bode 142 preukazuje, že výzva na predloženie pripomienok sa neobmedzovala výlučne na Sogia Ellas, ale vzťahovala sa aj na všetkých výrobcov so sídlom v poškodených územných celkoch, ktorí mali z tejto pomoci prospech.
- 144 Za týchto podmienok treba konštatovať, že v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 138 vyššie, hospodársky subjekt, ktorý koná s náležitou starostlivosťou a ktorý mal prospech so spornej schémy pomoci, bol dostatočne informovaný prostredníctvom oznámenia uverejneného spoločne s rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania v úradnom vestníku, aby sa mohol považovať za zainteresovanú stranu v rámci tohto rozhodnutia.
- 145 Počas pojednávania Helénska republika okrem iného potvrdila obsah odôvodnenia 103 napadnutého rozhodnutia, keďže uviedla, že vzhľadom na ťažkosti, ktoré mala pri identifikácii „príjemcov pôsobiacich... v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva“, sa domnievala, že úradný vestník postačoval na upozornenie dotknutých podnikov.
- 146 Z uvedeného vyplýva, že treba zamietnuť tvrdenia týkajúce sa skutočnosti, že oznámenie uverejnené Komisiou, ktoré obsahovalo výzvu na predloženie pripomienok k preskúmaniu dotknutých schém pomoci, vyvolalo mylný dojem, že sa týka pomoci poskytnutej výlučne spoločnosti Sogia Ellas, a teda že tento orgán porušil zásadu právnej istoty, ako aj právo na obranu.
- 147 Vo štvrtom a poslednom rade, čo sa týka tvrdenia Helénskej republiky, v zmysle ktorého jednak tento štát a jednak príjemcovia pomoci mali legitímnu dôveru, že sporné opatrenia nie sú nezlučiteľnou štátnou pomocou z dôvodu, že Komisia počas dlhého obdobia nevyjadřila pochybnosti o zákonnosti uvedených opatrení, pričom poznala situáciu spôsobenú požiarom

z roku 2007, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry právo domáhať sa uplatnenia zásady ochrany legitímnej dôvery predpokladá poskytnutie presných, bezpodmienečných a zhodujúcich sa záruk pochádzajúcich z oprávnených a spoľahlivých zdrojov dotknutým subjektom zo strany príslušných orgánov Únie (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Quadri di Cardano/Komisia, T-273/17, EU:T:2018:480, bod 109 a citovanú judikatúru).

- 148 Okrem toho je nesporné, že členský štát, ktorého orgány poskytli pomoc v rozpore s pravidlami upravenými v článku 108 ZFEÚ, sa nemôže odvolávať na ochranu legitímnej dôvery príjemcov pomoci, aby sa vyhol povinnosti prijať opatrenia potrebné na vykonanie rozhodnutia Komisie, ktorým sa nariaďuje vymáhanie pomoci. Pripustenie takejto možnosti by znamenalo zbaviť články 107 a 108 ZFEÚ ich potrebného účinku, keďže vnútroštátne orgány by mohli vychádzať z vlastného protiprávneho konania s cieľom znemožniť účinné vykonávanie rozhodnutí prijatých Komisiou podľa uvedených článkov Zmluvy (pozri rozsudok z 19. júna 2008, Komisia/Nemecko, C-39/06, neuvverejnený, EU:C:2008:349, bod 24 a citovanú judikatúru).
- 149 V prejednávanej veci treba zdôrazniť, že vyjadrenia jednotlivých zástupcov Únie, na ktoré sa odvoláva Helénska republika a ktoré v podstate poukazujú na výnimočnosť požiarov a ich dôsledkov, ako aj na ich vôľu využiť všetky dostupné prostriedky v prospech poškodených a miestneho hospodárstva, nemožno považovať za „presné, bezpodmienečné a zhodujúce sa záruky“, z ktorých by vyplývalo, že sporné opatrenia nemožno považovať za štátnu pomoc.
- 150 Okrem toho, že z dôvodov uvedených v bodoch 130 až 136 vyššie nemožno Komisii vytýkať, že prijala napadnuté rozhodnutie v neprimeranej lehote, je tiež nesporné, že Helénska republika včas neoznámila dotknuté schémy pomoci, a preto sa z dôvodov uvedených v bodoch 147 a 148 vyššie nemôže účinne odvolávať na porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery.
- 151 V dôsledku toho treba tvrdenia týkajúce sa porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery zamietnuť.
- 152 Z uvedeného vyplýva, že tretia časť prvého žalobného dôvodu založená na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, ako aj prvá časť tretieho žalobného dôvodu týkajúca sa nedostatku právomoci *ratione temporis*, porušenia zásad riadnej správy vecí verejných a právnej istoty, ako aj porušenia práva na obranu sa musia zamietnuť.

O druhej časti tretieho žalobného dôvodu

- 153 V rámci druhej časti tretieho žalobného dôvodu Helénska republika tvrdí, že povinnosť vymáhať pomoc stanovená v článku 2 napadnutého rozhodnutia odporuje zásadám proporcionality a právnej istoty.
- 154 V tejto súvislosti Helénska republika tvrdí, že mimoriadne okolnosti, ktoré sprevádzali sporné opatrenia, spôsobujú, že dotknutú pomoc nemožno vymáhať.
- 155 Po prvé podľa jej názoru dotknuté schémy pomoci neposkytli „výhody“ a ich jediným cieľom bolo zabezpečiť prežitie dotknutého trhu.
- 156 Po druhé skutočnosť, že pomoc sa má vymáhať výlučne v odvetví poľnohospodárstva, by mohla viesť k nerovnováhe na úkor tohto odvetvia, hoci člen Komisie zodpovedný za poľnohospodárstvo vyhlásil, že na toto odvetvie sa bude vzťahovať zvýšená podpora zo strany Komisie.
- 157 Komisia spochybňuje všetky tvrdenia Helénskej republiky.

- 158 V tejto súvislosti treba uviesť, že v súlade s článkom 16 ods. 1 nariadenia 2015/1589, ak sa prijímú záporné rozhodnutia v prípadoch neoprávnenej pomoci, Komisia rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu, iba ak by bolo vymáhanie pomoci v rozpore so všeobecnou zásadou práva Únie.
- 159 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry je zrušenie protiprávnej pomoci prostredníctvom jej vymáhania logickým dôsledkom konštatovania jej protiprávnosti a povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, má za cieľ zabezpečiť obnovenie predchádzajúceho stavu (pozri rozsudok zo 14. februára 2008, Komisia/Grécko, C-419/06, neuvverejnený, EU:C:2008:89, bod 53 a citovanú judikatúru).
- 160 Takýmto obnovením príjemca stráca výhodu, ktorú mal na vnútornom trhu v porovnaní s jeho konkurentom, a obnoví sa stav pred poskytnutím pomoci (pozri rozsudok zo 14. februára 2008, Komisia/Grécko, C-419/06, neuvverejnený, EU:C:2008:89, bod 54 a citovanú judikatúru).
- 161 Vymáhanie štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá protiprávne, s cieľom obnovenia stavu pred poskytnutím tejto pomoci sa teda v zásade nemôže považovať za neprimerané opatrenie vo vzťahu k cieľom sledovaným ustanoveniami Zmluvy v tejto oblasti (pozri rozsudok zo 14. februára 2008, Komisia/Grécko, C-419/06, neuvverejnený, EU:C:2008:89, bod 55 a citovanú judikatúru).
- 162 V prejednávanej veci po prvé, ako už bolo rozhodnuté v bodoch 41 až 51 vyššie, sporné opatrenia predstavujú pre tie subjekty, ktorým boli poskytnuté, výhodu aj napriek tomu, že boli poskytnuté v dôsledku mimoriadnych okolností vyvolaných prírodnou katastrofou, pričom vymáhanie pomoci neodporuje všeobecnej právnej zásade, ako bolo rozhodnuté najmä v bodoch 136 až 151 vyššie.
- 163 Po druhé v rozsahu, v akom sa napadnuté rozhodnutie výslovne obmedzuje na odvetvie poľnohospodárstva a lesníctva a Helénska republika netvrdila, že ho mala Komisia rozšíriť aj na ďalšie hospodárske odvetvia, a takúto pomoc neoznámila, Helénska republika nemôže Komisii vytýkať, že nariadila vymáhanie pomoci výlučne od príjemcov uvedených v napadnutom rozhodnutí.
- 164 Napokon je pravda, že na zasadnutí Rady ministrov z 26. septembra 2007, člen Komisie zodpovedný za oblasť poľnohospodárstva informoval grécku delegáciu o rôznych dostupných nástrojoch (štátna pomoc, regionálna pomoc, rozvoj vidieka) a predovšetkým spresnil, že poľnohospodárske plochy, na ktoré možno priznať jednotnú platbu, budú na takúto platbu naďalej oprávnené.
- 165 V rozsahu, v akom takéto vyjadrenia aj napriek tomu, že sa týkajú požiarov z roku 2007, nijako nesúvisia s otázkou posúdenia zákonnosti príkazu na vymáhanie pomoci, však nemôžu v tomto ohľade účinne podporiť argumentáciu Helénskej republiky.
- 166 Vzhľadom na už uvedené skutočnosti je potrebné zamietnuť tretiu časť prvého žalobného dôvodu, a teda aj tretí žalobný dôvod a žalobu v celom rozsahu.

O trovách

- 167 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Helénska republika nemala vo veci úspech, je potrebné uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania v súlade s návrhmi Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Helénska republika je povinná nahradiť trovy konania.

Kanninen

Póltorak

Porchia

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 19. októbra 2022.

Podpisy